

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 675/2025-14

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Duditša (sudca spravodajca) a sudcov Libora Duľu a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], zastúpenej JUDr. Jánom Bartánusom, advokátom, K. A. Medveckého 1503/1, Ružomberok, proti uzneseniu Okresného súdu Liptovský Mikuláš č. k. 12C/15/2024-171 z 31. marca 2025 a proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline č. k. 7Co/80/2025-194 z 28. augusta 2025 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky, skutkový stav veci a sťažnostná argumentácia

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 24. novembra 2025 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy uznesením okresného súdu č. k. 12C/15/2024-171 z 31. marca 2025 a uznesením krajského súdu č. k. 7Co/80/2025-194 z 28. augusta 2025. Sťažovateľka žiada, aby ústavný súd obe napadnuté uznesenia zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie. Zároveň žiada o náhradu trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka sa žalobou doručenou okresnému súdu 29. februára 2024 domáhala zaplata sumy 98 000 eur oproti povinnosti žalobkyne vrátiť žalovaným konkrétne označené nehnuteľnosti. Podaním doručeným okresnému súdu 24. októbra 2024 zobrala žalobu späť v celom rozsahu, keďže zo strany žalovaných došlo po podaní žaloby k plneniu celej žalovanej sumy a medzi žalobkyňou a žalovanými bola 23. októbra 2024 uzavretá dohoda o urovaní, ktorá tvorila prílohu späťvzatia žaloby.

3. Okresný súd uznesením z 30. októbra 2024 konanie zastavil (výrok I). O trovách konania rozhodol výrokom II tak, že ich náhradu stranám nepriznal. Poukázal pritom na čl. III ods. 5 dohody o urovaní, kde strany sporu zhodne potvrdili, že jej uzatvorením sú medzi nimi vysporiadané všetky práva a povinnosti, ktoré vznikli odstúpením od kúpnej zmluvy. Ďalej sa zaviazali, že si

žiadny z jej účastníkov nebude proti ktorémukoľvek z ostatných účastníkov uplatňovať žiadne z toho vyplývajúce nároky. Okresný súd dospel k záveru, že uzatvorenie dohody o urovaní v danom znení je možné považovať za dôvod hodný osobitného zreteľa, a preto pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov aplikoval § 257 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“).

4. Na odvolanie žalovaných krajský súd uznesením z 30. januára 2025 uznesenie okresného súdu vo výroku II zrušil a vec mu vrátil v rozsahu zrušenia na nové konanie a rozhodnutie. Podľa krajského súdu sa okresný súd nezaoberal dôvodnosťou podania žaloby s poukazom na § 513 Občianskeho zákonníka a nesprávne posúdil existenciu dôvodov hodných osobitného zreteľa podľa § 257 CSP. Krajský súd zároveň konštatoval, že žalovaní sa nemali možnosť vyjadriť k aplikácii § 257 CSP, čím došlo k porušeniu ich práva na spravodlivý proces.

5. Okresný súd napadnutým uznesením z 31. marca 2025 žalovaným 1 a 2 proti sťažovateľke priznal nárok na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania v plnom rozsahu, o ktorých výške rozhodne samostatným uznesením. Okresný súd v zhode s právnym názorom krajského súdu uvedeným v zrušujúcom uznesení oprel svoje rozhodnutie o zásadu procesnej zodpovednosti za zavinenie vyplývajúcu z § 256 CSP, ako aj skutočnosť, že čl. III bod 5 dohody o urovaní sa netýkal nároku na náhradu trov konania v danom spore, čo nepriamo potvrdili svojím prejavom vôle aj strany sporu, a preto neexistovali dôvody hodné osobitného zreteľa, ktoré by zakladali aplikáciu § 257 CSP. Proti napadnutému uzneseniu okresného súdu podala sťažovateľka odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd napadnutým uznesením z 28. augusta 2025 tak, že ho podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil ako vecne správne.

6. Sťažnostná argumentácia je založená na pretrvávajúcom nesúhlase sťažovateľky s obsahom oboch napadnutých uznesení, ktoré podľa jej názoru neprímerane zasiahli do zmluvnej autonómie subjektov súkromného práva. Konajúce súdy nesprávne právne posúdili aplikáciu § 257 CSP a § 513 Občianskeho zákonníka na daný spor, v dôsledku čoho malo dôjsť aj k neprímeranému a neodôvodnenému zásahu do označených práv sťažovateľky. Podľa jej názoru súdy prehnane formalisticky aplikovali § 513 Občianskeho zákonníka. Je toho názoru, že vo veci existovali dôvody hodné osobitného zreteľa zakladajúce aplikáciu § 257 CSP, povinnosť sťažovateľky na náhradu trov konania je voči nej neprímerane tvrdá a odporuje dobrým mravom.

II.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

7. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie označených práv napadnutým uznesením okresného súdu, ktorým priznal žalovaným 1 a 2 proti sťažovateľke nárok na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania v plnom rozsahu, ako aj napadnutým uznesením krajského súdu, ktorým potvrdil uznesenie okresného súdu ako vecne správne. Sťažovateľka je toho názoru, že súdy neprímerane zasiahli do zmluvnej autonómie subjektov súkromného práva, nesprávne právne posúdili aplikáciu § 257 CSP a § 513 Občianskeho zákonníka na daný spor, v dôsledku čoho došlo k neprímeranému a neodôvodnenému zásahu do označených práv.

II.1. K namietanému porušeniu označených práv napadnutým uznesením okresného súdu:

8. Časť ústavnej sťažnosti smeruje proti napadnutému uzneseniu okresného súdu z 31. marca 2025, ktoré bolo predmetom súdneho prieskumu zo strany krajského súdu pri rozhodovaní o odvolaní sťažovateľky, pričom námietky uplatnené v ústavnej sťažnosti a sťažnosti adresovanej krajskému

súdu sú obsahovo totožné. To znamená, že o zásahu do základných práv a slobôd uznesením okresného súdu bol príslušný rozhodovať odvolací súd, preto je ústavná sťažnosť v tejto časti neprípustná podľa § 132 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), čo je dôvod na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde.

II.2. K namietanému porušeniu označených práv napadnutým uznesením krajského súdu:

9. Ústavný súd pri posudzovaní ústavných sťažností týkajúcich sa rozhodnutí o trovách konania stabilne zastáva názor, že rozhodovanie o trovách konania na všeobecných súdoch prislúcha zásadne týmto súdom, preto ich preskúmava iba celkom výnimočne. Problematika náhrady trov konania by mohla dosiahnuť ústavnoprávny rozmer len v prípade extrémneho vybočenia z pravidiel upravujúcich túto časť konania, napríklad takou interpretáciou a aplikáciou právnych noriem, ktorá by v sebe zahŕňala črty svojvôle. O arbitrárnosti (svojvôle) pri výklade a aplikácii právneho predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať v prípade, ak by sa tento natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam. Na druhej strane je rozhodovanie o náhrade trov konania integrálnou súčasťou súdneho konania, a preto všeobecný súd pri poskytovaní súdnej ochrany podľa čl. 46 ods. 1 ústavy môže rozhodnutím, ako aj postupom predchádzajúcim jeho vydaniu, ktorý nie je v súlade so zákonom (čl. 46 ods. 4 a čl. 51 ods. 1 ústavy), porušiť základné právo účastníka konania na súdnu ochranu. Obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je *ratione materiae* aj právo na rozhodnutie o trovách konania, resp. o náhrade trov konania v súlade so zákonom (Robins c. Spojené kráľovstvo z 23. 9. 1997, sťažnosť č. 22410/93).

10. Ústavný súd nie je ďalšou inštanciou v sústave všeobecného súdnictva, ale nezávislým orgánom ochrany ústavnosti pôsobiacim mimo nej, preto sa v konaní o ústavnej sťažnosti pri preskúmaní rozhodnutí všeobecných súdov riadi zásadou minimalizácie zásahov do ich rozhodovacej činnosti. Ústavnému súdu neprislúcha posudzovať vecnú správnosť právneho záveru, ku ktorému všeobecný súd pri rozhodovaní o náhrade trov konania dospel, musí zaujať stanovisko len k tomu, či napadnuté uznesenie krajského súdu spĺňa požiadavku ústavnosti (odôvodnenie majúce požadovanú kvalitu v zmysle čl. 46 ods. 1 ústavy), rešpektujúc pritom východisko, že postup všeobecného súdu v súlade s platným a účinným zákonom (procesnými a hmotnoprávnymi predpismi konania v predmetnej veci) nemožno hodnotiť ako porušovanie základných ľudských práv.

11. Ústavný súd preskúmal rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania v napadnutom potvrdzujúcom uznesení krajského súdu (ktorého obsah je potrebné vnímať v spojení s uznesením okresného súdu) a konštatuje, že krajský súd v bodoch 7 až 11 konzistentne, zrozumiteľne a vyčerpávajúcim spôsobom ozrejmil, prečo považuje za správny názor okresného súdu, ktorý oprel svoje rozhodnutie o uplatnenie zásady procesnej zodpovednosti za zavinenie vyplývajúcej z § 256 CSP. Krajský súd rovnako dôsledne vysvetlil, prečo nemožno zodpovednosť za zavinenie prisúdiť žalovaným. Bez potreby detailného parafrázovania právnych záverov krajského súdu ústavný súd uvádza, že z napadnutého uznesenia krajského súdu jasne vyplýva, že aj keď k plneniu došlo až po podaní žaloby, išlo o odpoveď na skôr uplatnený nárok zo strany solidárneho veriteľa. Sťažovateľka v konaní nepreukázala, že by si uplatnila svoj nárok skôr, teda že by si uplatnila právo predstihu. Sťažovateľka rovnako nepreukázala, že späťvzatie žaloby bolo odôvodnené neskorším správaním žalovaných. Ústavný súd považuje právny názor krajského súdu, ktorým vyjadril

podstatu zásady zodpovednosti za procesné zavinenie, ako aj jej premietnutie na skutkovú vec sťažovateľky, za zákonný a dostatočne odôvodnený.

12. Ústavný súd preskúmal napadnuté uznesenie aj v kontexte druhej sťažnostnej námietky spochybňujúcej záver o neaplikovaní § 257 CSP na vec sťažovateľky, a to v tom smere, či jej krajský súd poskytol ústavne akceptovateľnú odpoveď na otázku, prečo v jej prípade nebolo možné uplatniť moderačné právo súdu z pohľadu existencie dôvodov hodných osobitného zreteľa a či napadnuté uznesenie nevykazuje prvky svojvôle. Krajský súd v bodoch 12 a 13 napadnutého uznesenia ústavne akceptovateľne a dostatočne zdôvodnil, prečo sa v prípade sťažovateľky nerozhodol využiť zákonom umožňovanú moderáciu. Z týchto častí napadnutého uznesenia jasne vyplýva, že uzatvorenie dohody o urovnaní ani osobné animozity medzi sťažovateľkou a jej bývalým manželom ako solidárnymi veriteľmi nepredstavujú dôvody hodné osobitného zreteľa a nemôžu byť na ťarchu žalovaných pri rozhodovaní o náhrade trov konania. Ústavnému súdu neunikla ani vnútorná rozpornosť sťažovateľkinej argumentácie, keďže ona sama v späťvzati žaloby žiadala o náhradu trov konania, čo je v priamom rozpore s tým, že sporný článok dohody o urovnaní mal medzi neuplatniteľnými nárokmi obsiahnuť aj trovy konania. Z uvedeného dôvodu argument sťažovateľky o nezákonnom zásahu súdov do zmluvnej autonómie subjektov súkromného práva neobstojí.

13. Ústavnému súdu po preskúmaní obsahu napadnutého uznesenia nezostalo iné, než len konštatovať, že krajský súd napadnuté uznesenie riadne zdôvodnil, rešpektoval obsah a zmysel aplikovanej právnej normy, preto sa nemohol dopustiť ústavou zakázanej svojvôle, a tým ani porušenia ústavou zaručených práv, ktoré sťažovateľka označila v ústavnej sťažnosti. Skutočnosť, že sa sťažovateľka s názorom krajského súdu nestotožňuje, nepostačuje na prijatie záveru o ústavnej neudržateľnosti napadnutého rozhodnutia, a preto ústavný súd odmietol časť ústavnej sťažnosti sťažovateľky namietajúcu porušenie práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

14. Sťažovateľka porušenie práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy odvíja od porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru. Práve s ohľadom na argumentačné prepojenie oboch uvedených obsahových častí ústavnej sťažnosti nemohlo v dôsledku absencie porušenia základného práva zaručeného podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru dôjsť ani k porušeniu sťažovateľkou označeného článku ústavy, a preto aj v tejto časti bolo potrebné ústavnú sťažnosť odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. decembra 2025

Ladislav Duditš
predseda senátu